

10.07.2020

Ringsted-Femern Banen: Anlægsarbejder i Engmosen, Natura 2000-område nr. 173 - Paraplynotat

I forbindelse med Ringsted-Femern Banens anlægsaktiviteter i Engmosen, blev der i 2016 indgivet en anmeldelse af en række projektændringer, der både omfattede projektændringer i Guldborgsund og i Engmosen. Ansøgningen blev dog trukket tilbage, da anlægsarbejdet blev udskudt på ubestemt tid. Den samme ansøgning blev genfremsendt i december 2019, da det nu er planlagt, at anlægsarbejderne skal udføres med anlægsstart i 2021. Denne ansøgning blev også trukket tilbage, da Miljøstyrelsen i juni 2020 udgav tredje generation af Natura 2000-basisanalyserne for perioden 2022-2027.

De nye basisanalyser blev udgivet inden, at Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen havde truffet en afgørelse, og Banedanmark valgte derfor endnu en gang at trække anmeldelsen tilbage for at opdatere vurderingerne af projektændringernes påvirkning på Natura 2000-området ud fra det nye vidensgrundlag.

Banedanmark har i 2020 valgt at anmelde projektændringerne i Guldborgsund og i Engmosen i to forskellige anmeldelser. Denne anmeldelse omfatter således kun Engmosen.

Siden udskydelsen i 2016 er det ikke ændret på rammerne for anlægsaktiviteterne udover tidspunktet.

Nedenstående er en gennemgang af den tidligere sagsbehandling af ansøgningen om projektændringer i Engmosen samt en beskrivelse af baggrundsmaterialet for denne ansøgning.

Sagsfremstilling

I forbindelse med planlægningen af anlægsaktiviteterne viste der sig i 2015 et behov for at justere anlægsforbeholdene omkring Kong Frederik den IX's Bro, som berørte både Guldborgsund og Engmosen. De to nævnte områder indgår i Natura 2000 område nr. 173, Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborgsund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand.

Den 3. marts 2016 anmeldte Klaus V. Larsen, Banedanmark, derfor i en mail til Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen (på daværende tidspunkt Trafik- og Byggestyrelsen) med att. Henrik Tornblad, at der var ændringer i rammerne for Ringsted-Femern Banen /1/. I anmeldelsen var en lang liste med baggrundsmateriale. Banedanmark valgte at fremsende en viderebearbejdet anmeldelse den 27. juni 2016 /2/. Til den nye anmeldelse blev et notat /3/ udarbejdet, der mere udførlig beskriver ændringerne, og Banedanmark havde også i den nye anmeldelse forholdt sig til kriterierne i bilag 2 i bekendtgørelse nr. 106 af 02/02/2016 (den er nu historisk og er erstattet af BEK nr. 1106 af 28. september 2017¹).

Den 29. september 2016 traf Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen afgørelse om, at ændringer af anlægsprojekt Guldborgsund-Engmosen ikke var VVM-pligtige.

¹ BEK nr. 1106 af 28/09/2017 om vurdering af virkningerne på miljøet (VVM), konsekvensvurdering vedrørende Natura 2000-områder og beskyttelse af visse dyre- og plantearter i forbindelse med ændringer eller udvidelse af anlægsprojektet om en fast forbindelse over Femern Bælt med tilhørende landanlæg i Danmark

Den 2. november 2016 skrev Banedanmark en mail til Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen om tilbagekaldelse af ansøgningen om tilladelse til ændringer i anlægsprojektet vedr. Guldborgsund-Engmosen. Grunden var, at tidsplanen for anlægsarbejderne for Kong Frederik den IX's Bro og blødbundsudskiftningen var blevet udskudt på ubestemt tid.

I efteråret 2019 blev det besluttet at genoptage projektet, og dermed blev det nødvendigt at genfremsende ansøgningen vedr. projektændringerne. Dette blev gjort i december 2019.

I juni 2020 udgav Miljøstyrelsen tredje generation af Natura 2000-basisanalyserne. Da konsekvensvurderingerne skal bero på "bedst tilgængelige viden" valgte Banedanmark at trække ansøgningen fra december 2019 tilbage.

Der er nu udarbejdet en ny væsentlighedsvurdering vedr. projektændringerne i Engmosen, og Banedanmark søger på ny (10. juli 2020), om projektændringerne kan gennemføres inden for rammerne af anlægsloven og uden udarbejdelse af supplerende VVM-redegørelse jf. § 3 i BEK nr. 1106 af 28. september 2017.

Baggrundsmateriale

Det oprindelige grundlag er "Konsekvensvurdering af Natura 2000-områder" fra 16.12.2011 /4/. Der er henvist til dette materiale i den endelige miljøredegørelse for Ringsted-Femern Banen fra 2012 /5/6/.

De første projektændringer blev vurderet i november 2014. Her blev "Tillæg til Natura 2000 konsekvensvurdering for Guldborgsund og Engmosen version 1" /8/ udarbejdet. De omhandlede ændringer i tillægget blev vurderet af Miljøstyrelsen (på daværende tidspunkt Naturstyrelsen) og indgår desuden i det tillæg til miljøredegørelsen /7/, der også blev fremlagt i november 2014. I forhold til Engmosen omfattede ændringerne., at det blev muligt at udlægge opgravet blødbundsmateriale på et areal syd for Natura 2000-området ved Engmosen.

I januar/februar 2015 blev tillægget til konsekvensvurderingen opdateret til version 2 /9/. Denne opdatering omhandlede kun Guldborgsund og har således ikke relevans for nærværende ansøgning vedr. Engmosen.

I november 2015 blev "Tillæg nr. 3 til Natura 2000 konsekvensvurdering for Guldborgsund og Engmosen" /12/ udarbejdet. Tillæg 3 omhandler kun projektændringer i Engmosen ("Tillæg nr. 2 til Natura 2000 konsekvensvurdering for Guldborgsund og Engmosen" /11/ omhandler kun projektændringer i Guldborgsund). Tillæg 3 beskriver og vurderer ændringer omkring transportveje samt afgrænsning af området til udsætning af blødbund i Engmosen.

Ved udarbejdelse af Tillæg 3 har Banedanmark været i dialog med Miljøstyrelsen (på daværende tidspunkt Naturstyrelsen) vedrørende konklusionerne af vurderingerne. Med mail fra den 13. november og den 24. november 2015 har Miljøstyrelsen meddelt, at de deler Banedanmarks opfattelse af, at ændringerne omfattet af Tillæg 3 ikke vil forårsage varige skader på arter og naturtyper, eller at mulighederne for at opnå bevaringsmålsætningerne ikke forringes /14/15/.

Denne ansøgning af 10.07 2020 tager udgangspunkt i Tillæg 3, men de opdaterede vurderinger omfatter det nye udpegningsgrundlag samt opdateret data fra området.

Det skal i den forbindelse oplyses, at Banedanmark i sommeren 2019 har fået foretaget nye naturundersøgelser på Lolland /15/. Der er besigtiget fem botaniske lokaliteter (lokalitetsnumre 14-18)

samt 13 vandhuller og vådområder (lokalitetsnumre 43-55) i Engmosen. Dette for at vurdere naturtilstanden og områdernes egnethed som levested for bilag IV-padder. Undersøgelsen viste, at naturtilstanden i Engmosen overordnet er en anelse bedre end naturtilstanden i 2010, hvor der også blev foretaget naturundersøgelser i forbindelse med udarbejdelsen af miljøredegørelsen. Der blev i 2019 registreret spidssnudet frø og springfrø (bilag IV arter) i tre af vandhullerne. Disse bliver ikke berørt af baneprojektet.

Reference- og bilagsliste

Nedenstående dokumenter fremsendes ikke til Trafik-, og Bygge- og Boligstyrelsen. Såfremt Trafik-, og Bygge- og Boligstyrelsen har nedenstående dokumenter, står Banedanmark gerne til rådighed.

1. 1. anmeldelse til TBST vedr. projektændringer i Guldborgsund og blødbundsudskiftninger. Banedanmark. 3. marts 2016
2. 2. anmeldelse til TBST vedr. projektændringer i Guldborgsund og blødbundsudskiftninger. Banedanmark. 11.maj 2016
3. Notat: Ansøgning om projektændring i Guldborgsund og Engmosen, Banedanmark, Rambøll og NIRAS, 11. maj 2016
4. Konsekvensvurdering af Natura 2000-områder, Banedanmark, Rambøll og NIRAS, 16. december 2011
5. Miljøredegørelse, Generelt Ringsted-Holeby, hæfte 1. Femern Bælt – danske jernbanelandanlæg. Oktober 2012.
6. Miljøredegørelse, Orehoved-Holeby, hæfte 3. Femern Bælt – danske jernbanelandanlæg. Oktober 2012.
7. Tillæg til Miljøredegørelse Ringsted-Femern Banen. November 2014.
8. Tillæg til Natura 2000 konsekvensvurdering for Guldborgsund og Engmosen, Banedanmark, version 1, Rambøll og NIRAS, 11. november 2014
9. Tillæg til Natura 2000 konsekvensvurdering for Guldborgsund og Engmosen, Banedanmark, version 2, Rambøll og NIRAS, 13. januar 2015
10. Implementeringsredegørelse/tillæg til Lov om anlæg og drift af en fast forbindelse over Femern Bælt med tilhørende landanlæg i Danmark. Femern Sund og Bælt, 28. februar 2015
11. Tillæg nr. 2 til Natura 2000 konsekvensvurdering for Guldborgsund og Engmosen”, Banedanmark, Rambøll og NIRAS, 24. november 2015
12. Tillæg nr. 3 til Natura 2000 konsekvensvurdering for Guldborgsund og Engmosen, Banedanmark, Rambøll, NIRAS, 4. november 2015
13. Mail fra Naturstyrelsen (nu Miljøstyrelsen). 13. november 2015
14. Mail fra Naturstyrelsen (nu Miljøstyrelsen). 24. november 2015

15. Naturundersøgelser 2019, afrapportering, Ringsted Femern Banen, Fase 2, NIRAS. 4. oktober 2019